

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
111 52 Stockholm

Stockholm
2026-01-30

Vår referens
Olivia Karlsson

Dnr
LI2025/01814

Remissyttrande

En ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken

Företagarna har getts möjlighet att avge remissyttrande om det angivna förslaget. Nedan följer våra huvudsakliga synpunkter.

Förslaget i korthet

Förslaget berör en ny, samlad lag som ska modernisera de svenska reglerna för EU:s jordbrukspolitik och sammanhållningspolitik. Målet är att skapa ett enhetligt och överskådligt ramverk, genom att ersätta de två tidigare lagarna på området (*lagen om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden, samt lagen om EG:s förordningar om jordbruksprodukter.*)

Bakgrunden till förslaget är att de nuvarande lagarna från 1994 anses föråldrade, både språkligt och innehållsmässigt. Det bedöms att de inte har hängtt med i EU-rättens utveckling och innehåller bestämmelser som inte längre är relevanta eller används. Den nya lagen är tänkt att vara en flexibel ramlag som ska fungera även under kommande programperioder. Lagen ger regeringen och myndigheter generella befogenheter att meddela föreskrifter, i stället för att ha detaljerade regler i själva lagen.

Lagen kommer att reglera bland annat vilka myndigheter som ska utöva kontroll, kontrollmyndigheternas rättigheter som tillträde till lokaler och rätt att begära information och handlingar, bestämmelser om avgifter, ränta och överklaganden. Vidare innehåller promemorian förslag på ett antal följdändringar i lagen om lokala aktionsgrupper och lagen om djurskyddskontrollregister. Därtill föreslås att regeringen tillkännager de EU-förordningar i form av grundförordningar som lagen kompletterar. Dessa är dels sådana EU-förordningar som innehåller bestämmelser om sådana pris- och marknadsregleringar som ingår i EU:s gemensamma jordbrukspolitik, dels EU-förordningar om stöd från Europeiska garantifonden för jordbruk, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska socialfonden+, och Fonden för en rättvis omställning.

Företagarnas inställning

Skyldighet att lämna information för utvärdering

Företagarna har förståelse för att det krävs ett bemyndigande för att säkerställa att stödmottagare lämnar information för utvärdering, vilket är ett rimligt krav för att garantera en effektiv användning av EU:s medel. Det avgörande blir dock den praktiska utformningen av denna skyldighet, vilket även gäller det motsvarande informationskrav som föreslås för lokala aktionsgrupper. Då småföretag ofta har begränsade administrativa resurser, är det av yttersta vikt att regeringen vid utformningen av kommande föreskrifter säkerställer att processen för informationsinhämtning blir så enkel, digitaliserad och proportionerlig som möjligt. En tung administrativ börda riskerar att hämma just det lokala engagemang och företagande som stöden är avsedda att främja. Myndigheter bör i största möjliga mån återanvända information som företaget redan har lämnat i sin ansökan eller i annan rapportering, för att undvika dubbelarbete.

Bevarande av handlingar

För att kunna genomföra uppföljningar och utvärderingar av stödsystemet är det rimligt att det införs vissa krav på bevarande av handlingar. Det är dock av stor vikt att denna skyldighet utformas på ett proportionerligt och förutsebart sätt. Förslaget bör därför tydligt begränsas till vad som är strikt nödvändigt för kontrollen och tidsperioden för bevarande får inte bli onödigt lång. Vi välkomnar att promemorian nämner att hänsyn ska tas till annan sektorslagstiftning som redan ställer krav på att bevara handlingar. För att begränsa den administrativa bördan bör bevarandetiden samordnas och i största möjliga utsträckning överensstämma med tidsfrister i annan tillämplig lagstiftning, samt utformas så att dubbelreglering undviks.

Avgift för kontroller av bidrag

Företagarna delar uppfattningen att effektiva kontroller är nödvändiga för att säkerställa att offentliga medel används korrekt och ger avsedd effekt. Samtidigt är vi kritiska till att, med hänvisning till möjliga framtida behov i kommande programperioder, införa en generell möjlighet att ta ut avgifter för kontrollverksamhet. En sådan ordning riskerar att verka avskräckande snarare än främjande, särskilt för småföretag som annars skulle kunna delta i tillväxtfrämjande insatser. Särskilt problematiskt blir detta när företag som följer gällande regelverk och blir föremål för en kontroll utan anmärkning ändå riskerar att framöver åläggas att betala en avgift för granskningen. Ansvaret för – och kostnaderna för – myndigheternas tillsyn bör i grunden bäras av det allmänna och inte belasta företagare som agerat korrekt och i enlighet med regelverket.

Tillgängliggöra information

Avslutningsvis vill Företagarna betona att arbetet med en ny, samlad lag också är ett bra tillfälle att förbättra informationen och vägledningen till företagen. En modern lagstiftning behöver kompletteras med ett modernt, tydligt och lättillgängligt stöd från ansvariga myndigheter. Vi efterfrågar därför att regeringen ger dessa myndigheter ett tydligt uppdrag att ta fram pedagogisk och enkel vägledning som förklarar de skyldigheter och förväntningar som ställs på en stödmottagare. Tydliga och förutsägbara spelregler är en grundförutsättning för att fler småföretag ska våga och kunna ta del av de tillväxtmöjligheter som EU:s fonder erbjuder.

Företagarna lämnar övriga delar av förslaget utan kommentar.

Olivia Karlsson
Utredare
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00